

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/21/2019
Identifikačné číslo spisu:	7513202932
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7513202932.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne G. W., nar. X.X.XXXX, bývajúcej v O. XXX, zastúpenej JUDr. Jolanou Fuchsovou, PhD., advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanej M. O., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v O. XXX, zastúpenej JUDr. Kristínou Piovarčiovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, o určenie neplatnosti závetu, vedenom na Okresnom súde Košice-okolie pod sp. zn. 17 C 17/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. marca 2018 sp. zn. 6 Co 255/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 15. novembra 2016 č. k. 17 C 17/2013-133 žalobu výrokom I. zamietol a výrokom II. žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dôvody neplatnosti závetu, zriadeného jej nebohým synom U. W. (ďalej aj „poručiteľ“), žalobkyňa vyvodzovala z ustanovenia § 38 OZ, keď tvrdila, že v čase zriadenia závetu poručiteľ trpel zlým zdravotným stavom (mal rakovinu, liečil sa rádioterapiou), k danému úkonu došlo dva mesiace pred smrťou, na zývete nesedí jeho podpis, Trebišov nepoznal a nešiel by tam spísať takúto závažnú listinu, v čase spísania závetu nemohol platne prejavíť svoju vôľu a celý tento úkon bol zmanipulovaný žalovanou. Výkonaným dokazovaním podľa súdu ani jedna z týchto okolností, až na diagnostikovanú rakovinu, preukázaná nebola; závet z formálneho a obsahového hľadiska bol zriadený v zákonnej forme, vyvrátené bolo tvrdenie týkajúce sa podpisu poručiteľa. Mal za to, že poručiteľ so svojím majetkom nakladal z titulu svojho vlastníctva, neopomenul neopomenuteľných dedičov, keďže žiadnych nemal. Žalobu preto ako nedôvodnú zamietol.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. marca 2018 sp. zn. 6 Co 255/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. V odôvodnení skonštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy

správne vyhodnotil, dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Odvolacie námietky žalobkyne posúdil ako nedôvodné. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, vyčítajúc odvolaciemu súdu, že jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Namietala, že odvolací súd o jej odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania. Bola toho názoru, že neboli splnené podmienky pre rozhodnutie odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania, keďže bolo potrebné doplniť dokazovanie, v jej prípade odvolací súd celkom nepochybne doplnil dokazovanie o rozhodnutia vydané v trestnom konaní ku ktorým nemala možnosť sa vyjadriť, pričom pri svojom rozhodovaní sa oprel aj o ich závery, z ktorých vyvodzoval, že nepreukázala dôvod neplatnosti závetu vo falšovaní podpisu poručiťľa. Navrhla, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Dovolanie bolo doručené na vyjadrenie žalovanej k dovolaniu 17. októbra 2018, vyjadrenie k dovolaniu žalovaná podala oneskorene, preto sa naň nedalo prihliadať (§ 436 ods. 3 CSP).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Žalobkyňa v dovolaní tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP; tvrdí, že neboli splnené podmienky pre rozhodnutie odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní; podľa § 384 ods. 1 CSP ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám a podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonala súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla (§ 366 písm. d/ CSP).

10. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

11. Dovolateľka v dovolaní namietala, že odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní bez nariadenia pojednávania napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky. Podľa jej názoru odvolací súd nepochybne doplnil dokazovanie o rozhodnutia vydané v trestnom konaní (bod 33. a 34. odôvodnenia napadnutého rozsudku), ku ktorým nemala možnosť sa vyjadriť. K uvedenému dovolací súd uvádza, že právo tzv. novôt v odvolacom konaní v zmysle ustanovenia § 366 CSP je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. Podľa dovolacieho súdu v prejednávanej veci však o takýto prípad nešlo, preto ani týmto postupom odvolací súd nezasiahol do práva dovolateľky na spravodlivý proces. V danom prípade je nesporné, že súd prvej inštancie sa týmto dôkazom nezaoberal, žalobkyňa vykonanie takéhoto dôkazu nenavrhovala ani v rámci odvolania. Zo spisu vyplýva, že počas priebehu odvolacieho konania k spisu doložila podanie z 29. decembra 2016 - oznámenie podozrenia o spáchaní trestného činu - adresované Okresnej prokuratúre Trebišov, ktorého sa pravdepodobne dopustil neznámy páchateľ tým, že falšoval podpis jej syna U. W., nar. X.X.XXXX. Nevyplýva z obsahu spisu, čo týmto podaním žalobkyňa sledovala, najmä, či v jej prípade ide o dôkaz, ktorý navrhuje vykonať; uvedené nespomína ani v nasledujúcich podaniach adresovaných a doručených súdu po rozhodnutí vo veci samej. Odvolací súd týmto podaním ako dôkazom sa nezaoberal, ani naň neprihliadol, čo je zrejmé z jeho rozhodnutia (bod 22.) v ktorom skonštatoval, že vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. V tomto smere konštatovaním výsledku trestných oznámení len zdupľovať správnosť záveru, že podpísanie závetu nebohým poručiťom potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi U. L. S.. Úvahy o tom, čo by bolo keby nie sú opodstatnené, navyše keď výsledok trestného konania bol/musel byť žalobkyni známy ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu.

12. V zmysle § 385 ods. 1 CSP musí byť obligatórne nariadené odvolacie pojednávanie vždy, ak a/ ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo b/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Či je v konkrétnom prípade nevyhnutné zopakovať alebo doplniť dokazovanie je však vecou úvahy odvolacieho súdu a nie strán sporu. Keďže v danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie náležitým spôsobom zistil skutkový stav veci, a preto nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania v danej veci nevyžadoval dôležitý verejný záujem, rozhodnutie odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý je v súlade so zákonom (§ 385 ods. 1 CSP). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu, preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Námetka žalobkyne, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP, je preto neopodstatnená.

13. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie dovolateľky podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.